

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Ivana Frantová

Název práce: : Regionální identita a symbolické hranice mezi My a Oni: Případová studie Oseka na základě demolice obce Hrdlovka

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.

Oponent/ka: Mgr. Tomáš Samec

Navržené hodnocení: výborně

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíle práce a výzkumné otázky jsou stanoveny jasně. Závěry práce založené na empirických datech (rozhovory, zúčastněné pozorování) a jejich kvalitativní obsahové analýze jsou adekvátní cílům práce i stanoveným výzkumným otázkám. Celkem jsou stanoveny 3 výzkumné otázky, které tematizují otázku konstrukce symbolických hranic a její souvislost s regionální identitou obyvatel býv. obce Hrdlovka a obce Osek. První stanovenou otázku: "*Kde vznikla symbolická hranice mezi původními obyvateli Hrdlovky a Oseka?*" bych navrhol přeformulovat, protože implikuje, že hranice vznikají v určitém fyzickém prostoru. Lepší formulace by mohly být: "Jakým způsobem vznikají symbolické hranice ...?" nebo "Jakou podobu mají symbolické hranice ...?". Práce je vhodně strukturována a sleduje tradiční strukturu odborné stati (úvod a výzkumný problém/otázka, teoretické rámování a konceptualizace, metody a data, zjištění, závěr).

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka využívá dostatek literatury a zařazuje i cizojazyčné texty. V daném ohledu bych doporučil využít pro argumentaci a teoretické rámování oporu v daných zahraničních textech a méně vycházet z domácí literatury (především v otázce definice regionální identity), která vychází z poněkud odlišných myšlenkových zdrojů než texty zaměřené na symbolické hranice. Doporučil bych také zmínit a rozpracovat koncept "kolektivní paměti", který by mohl být vhodný pro interpretaci dat, jak vyplývá z následně prezentované analýzy rozhovorů.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Zdroje dat (celkem 17 polostrukturovaných rozhovorů, zúčastněné pozorování na setkání rodáků) představuje dostatečně kvalitní datovou oporu pro zvolenou metodu analýzy a autorka si je vědoma omezení s ohledem na nemožnost zobecnění daných výsledků. Na druhou stranu je autorka

schopna demonstrovat především díky propracované a promyšlené metodě kvalitativní obsahové analýzy rozhovorů proces konstrukce symbolických hranic v souvislosti s tím, co nazývá jednotlivými faktory.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Argumenty autorky jsou podloženy provedenou analýzou empirických dat a provázány s teoretickým rámováním práce. Přestože bych uvítal větší důraz na zjištění, která nejsou předpokladatelná a větší rozpracování zjištění týkající se například role přírodních podmínek a v závěru jasnější hierarchizaci faktorů relevantních z hlediska utváření "regionální identity" (jinými slovy, co se zdá jako relevantnější faktor), tak lze považovat hlavní argumenty autorky za dostatečně kvalitní.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano, nicméně se vyskytují drobné nedostatky, které se týkají odkazů na literaturu, například, kdy je odkázáno na určitého autora, ale není doplněná citace (např. strana 32 "životní podmínky dle Baleka).

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Odkazový aparát je veden kvalitně, nicméně jedna z citací (strana 5 - Kreisslová 2013) chybí v seznamu literatury. Mám poměrně značné výhrady, které se týkají jazyka práce (především v teoretické části práce), kdy některé formulace nejsou stylisticky adekvátní danému žánru textu (tj. odborné práci) - např. strana 3 "kvalitativní výzkum byl dělán...", s. 5 "identita je nějaký soubor rolí...", s. 8 "každý jedinec je členem hned několika skupin", používání "apod." na konci věty. Tyto nedostatky podřívají celkový dojem z práce, především když předcházejí formulačně i argumentačně kvalitní analytické části. Pro další práce bych proto doporučil nepodcenit tento aspekt psaní odborného textu.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Oceňuji především propracovanou metodu analýzy rozhovorů jejíž ukázka je uvedena v příloze č. 5, což považuje za nadstandardní. Zároveň oceňuji zpracování analytické části, kde jsou citace z rozhovorů smysluplně provázány s argumenty autorky a interpretací zjištění. Samozřejmě by bylo možné i tuto část propracovat z hlediska zamyšlení například nad kontextem pohraničí (bylo by zajímavé porovnat nebo alespoň reflektovat poválečný odsun místních obyvatel "Němců").

Zároveň oceňuji další přílohy práce - ať fotografie nebo zápis z porady. Dokázal bych si představit větší zapojení daných materiálů jako zdrojů dat pro analýzu. Na druhou stranu jsem si vědom limitu rozsahu bakalářské práce. Obecně ale hodnotím tuto snahu autorky velmi kladně a především si dokážu představit návaznost na dané téma v podobě dalšího výzkumu a práce pracující s vizuálním materiálem a dalšími typy dat, které by mohly zohlednit "hranice" v širším slova smyslu tj. nejen symbolické hranice mezi Hrdlováky a Osečáky, ale další způsoby konstrukce různých typů hranic v daném regionu, což by mohlo být například předmětem projektu diplomové práce. S ohledem na případnou další návaznost v práci mám pocit, že téma symbolických hranic a regionální identity je možná spíše již vyčerpané (většina zjištění nejsou naprosto nečekané).

Autorce také doporučuji nepracovat s konceptem “regionální identita” jako s něčím esenciálním, co “existuje” vně aktérů, ale jako s něčím, co je neustále znovuvytvářeno a aktéry v sociálních interakcích konstruováno - autorka sice vychází z interakcionistické perspektivy, ale mám pocit, že vinou zvolené literatury o “regionální identitě” daný koncept esencializuje, např. strana 34 formulace - “Symbolické hranice by bez regionální identity v Oseku neexistovaly” - bylo by lepší zvolit formulaci např. “Symbolické hranice by bez specifického způsobu konstrukce (regionální) identity obyvateli Oseku, kdy se jedni cítí stále Hrdlováky již neexistovaly.” To ovšem hodnotím spíše jako menší nedostatek a v některých případech otázku formulačního vkusu.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Z hlediska teoretického rámování doporučuji k diskuzi otázku, proč si autorka vybrala spojení konceptů “symbolických hranic” a “regionální identity”. Uvažovala autorka o zapojení konceptu (kolektivní) paměti nebo případně jiných konceptů? Z jakých důvodů je případně nevybrala?

Dále z hlediska analytické části bych navrhol diskuzi o výše zmíněné (ne)relevanci odsunu sudetských Němců jako historického kontextu. Chápu, že není předmětem práce, ale je zde možné hledat paralely, případně reflektovat to, že se k danému tématu nikdo nevyjadřoval i když se mohlo nabízet jako přirovnání pro vlastní situaci. Jakým způsobem se uskutečňuje to, co bych nazval “rituál paměti” (setkání starousedlíků)? Jakou roli hraje zmíněný fakt, že místo paměti (obec Hrdlovka) již neexistuje?

Doporučuji diskutovat méně očekávatelná zjištění typu, že pro konstrukci (regionální) identity a potažmo symbolických hranic hrají roli přírodní podmínky nebo “práce”. Co autorku překvapilo z hlediska zjištění? Jakou roli hrály emoce - jak při vyprávění samotném (“performance” při rozhovoru), tak z hlediska jejich narativního ztvárnění v rozhovorech? (naznačeno na různých místech práce).

Celkové hodnocení práce:

Bakalářskou práci hodnotím celkově jako kvalitní a doporučuji ji přijmout k obhajobě a hodnotit jako výbornou. Analytická část textu převažuje kvalitou svého zpracování nad teoretickou částí, ke které je možné vznést stylistické i obsahové připomínky. Práce splňuje před drobné nedostatky všechny formální požadavky a především klade odpovědi na výzkumné otázky. Dané odpovědi jsou sice z větší části očekávatelné, na druhou stranu je autorka schopna prezentovat i zjištění neotřelá, přestože by jich mohla v argumentaci více využít. Na druhou stranu provedené analýzy a interpretace jsou jasné, srozumitelné a adekvátní datům, které autorka využívá. Do budoucna lze uvažovat o zapojení dalších zdrojů dat a teoretických konceptů při zkoumání procesů ustavování různých typů hranic v pohraničním prostoru.

Datum: 2.6.2016

Podpis:

